

پدیده مادر-معلم

زهرا جنت

در همه فرهنگها، معلمي جایگاه ویژه‌اي را به خود اختصاص داده است. هر فردي که مطلبي را به خوبي مي‌داند الزاما امکان انتقال آن به ديگران را ندارد و علاوه بر تواناييهاي فردي، فرا گرفتن متدهاي آموزشي مي‌تواند از يك فرد باسواد، يك معلم توانمند بسازد. پاندمي کرونا، چون توفاني، زندگي را در همه ابعاد آن و در همه دنيا زير و رو كرد. از اولين تفاوتهاي دوران كرونايي، تغييرات سيستم آموزشي در اولين روزهاي پاندمي بود. معلمان، شاگردان و والدين آنها به يكباره مجبور به استفاده از شيوههاي آموزش آنلاين شدند، در حالي که اکثريت آنها کمترین اطلاعات را در این زمینه داشتند.

با همه کم و کاستيها و با در نظر گرفتن شرايط بحران، بالاخره جريان آموزش آنلاين و غيرحضورى مسير خود را پيدا کرد اما در اين جريان نو، مادران به‌طور گسترده‌اي با آموزش فرزندان خود درگير شدند در حالي که عملا نه براي استفاده از ابزار تکنولوژي و نه از جهت شيوههاي آموزشي، کمترین آموزشي نديدند.

اغلب به اين نکته اشاره ميشود که محيط خانه ممکن است براي کلاسهاي آنلاين، سکوت و آرامش کافي را نداشته باشد و با حضور اعضاي خانواده در خانه، دانش‌آموزان، محيط ساکت و شخصي براي حضور توأم با آرامش در کلاس ندارند. اين توجه، صحيح و بجاست اما نکته مورد غفلت، شرايط افراد خانواده و خصوصا مادران در زمان کلاس آنلاين فرزندان است. خانه براي مادران و خصوصا مادران خانه‌دار، محل کار و فعاليت و همچنين استراحت است. آنان مجبور هستند فعاليتهاي خود را با ساعتهاي آموزش آنلاين هماهنگ کنند و کارهاي خود را يا به زمان ديگري منتقل کنند يا در نهايت سکوت انجام دهند. از طرف ديگر به خاطر حالت نيمه‌رسمي کلاس آنلاين، به همراهي و نظارت دايم مادران و اطمینان از همراهي فرزندشان با کلاس نیاز است.

یکسان بودن کليپهاي آموزشي براي همه دانش‌آموزان، بدون در نظر گرفتن قدرت تمرکز و گيرايي افراد، باعث ميشود که همه دانش‌آموزان یکسان با آن ارتباط برقرار نکنند و گاهي مايل به انجام آن نباشند و اين وظيفه مادر است که در بي‌حوصله‌ترين و دلزده‌ترين حالت

فرزندش، او را با آن آموزش همراه کند یا گاهی مجبور به انجام آن تکلیف کند. همین کار باعث تنش میان مادر و فرزند و داشتن اوقاتی ناخوشایند در خانه میشود.

شرایط زندگی در همه خانواده‌ها یکسان نیست، علاوه بر تفاوت شرایط روحی مادران، شرایط خانه و امکانات موجود در خانه نیز یکسان نیست ولی از همه آنها انتظار انجام تکالیفی بی‌نقص و یکسان می‌رود که اجرای آن در واقع بیشتر برعهده مادران گذاشته شده تا فرزندان. مقایسه انجام تکالیف و خرده‌گیری بر مادران براساس این مقایسه از طرف معلم و مسوولان آموزشی، نه تنها می‌تواند باعث فرسودگی روانی مادر شود که گاهی با مطرح شدن در خانه باعث اختلافات خانوادگی میشود.

شرایط دوران پاندمی، پدید آورنده عوامل استرسزای زیادی برای مادران است، از سویی همه بر این باور دارند که مادر بیش از هر فرد دیگری نگران سلامتی فرزندان خود است و از سویی دیگر با توجه به شرایط آسیب‌پذیر سالمندان در کرونا، او دل‌آشوب سلامت والدین خود و همسرش و دیگر نزدیکان است. همراهی با همسر در مشکلات متعدد اقتصادی ناشی از کرونا یا شرایط موجود، استرسی دیگر بر جان مادران اضافه می‌کند.

در کنار این همه وظیفه و اضطراب، ساعت‌ها مدیریت، همراهی، نظارت و گاه برخورد قاطعانه با کودک خود برای انجام تکالیف می‌تواند اثرات جبران‌ناپذیری بر سلامت روانی مادران بگذارد. آموزش آنلاین روزی پایان خواهد یافت ولی مهم است که جامعه و سیستم آموزشی در کنار جبران موارد آموزشی و روانی برای دانش‌آموزان و معلمان به فکر جبران خستگی جسمی و روحی مادران نیز باشد.

از سویی دیگر، هر تهدیدی را می‌توان به فرصت تبدیل کرد. اگر در شرایط پاندمی، مادران ناخواسته و بدون آموزش، درگیر روند آموزشی فرزندان شدند؛ می‌توان از آن به عنوان یک ایده مکمل آموزشی استفاده کرد و ساز و کار در سیستم آموزشی و رسانه‌ای کشور در نظر گرفت که والدین و به ویژه مادران با شروع سال‌های مدرسه فرزند خود، در مورد متدهای مختلف آموزشی که توسط کارشناسان طراحی شده است دوره ویژه بگذرانند و همگام با معلمان در جهت ارتقای سیستم آموزش عمومی عمل کنند.

منبع: روزنامه اعتماد 20 فروردین 1401 خورشیدی